

Posudek diplomové práce

Bc. Nikola Flaková, Dějiny cechovních řemesel v Krupce, Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK, Praha 2013, 161 s. včetně 18 textových a obr. příloh.

Řemesla a živnosti představovaly vždy významnou a zcela nepominutelnou integrální součást městského hospodářství, kdy z hlediska badatelského je v dané oblasti nač navazovat, ať již jde o průkopnické práce především Zikmunda Wintera, Bedřicha Mendla, věnované dějinám řemesel, obchodu, cechů a živností v českých zemích či mladší práce Janáčkovy. Ač se jedná o neobyčejně zajímavou oblast, v porovnání s jinými tématy je dané téma spíše jakousi „Popelkou“ (jiná situace je v sousedním Německu, kde je k dispozici poměrně bohatá a inspirativní literatura k jednotlivým oblastem cechovního života). Vzhledem k tomu, že od vydání děl výše uvedených autorů uplynulo mnoho desetiletí, byly by práce, jež by poskytly nový komplexní pohled na jednotlivá řemesla, resp. skupiny řemeslných odvětví, více než žádoucí. Zatím se však musíme spokojit s více či méně zdařilými pracemi, jejichž autoři věnují pozornost konkrétnímu řemeslu či skupině blízkých řemeslných odvětví či se snaží o zmapování cechovních řemesel v rámci jedné konkrétní lokality.

Zájem Bc. Nikoly Flakové o hospodářské dějiny a prameny k dějinám řemesel a živností se váže již k jejímu studiu bakalářskému, kdy si jako téma závěrečné bakalářské práce (úspěšně obhájené na katedře PVHAS v roce 2013) zvolila první z uvedených cest, a sice oděvní řemesla v Krupce. Zájem o cechovní tematiku N. Flakovou neopustil ani v navazujícím magisterském studiu, kdy svůj badatelský zájem rozšířila na všechna cechovní řemesla v tomto krušnohorském horním městečku ležícím v blízkém sousedství Saska. Ve své práci vycházela z dochovaného archivního materiálu k jednotlivým řemeslným odvětvím, jež rozdělila do jednotlivých kategorií na základě členění použitého Zdeňkem Martínkem v jím vydaném Etnografickém atlasu. V předkládané práci jsou tak zpracována řemesla kovožpracující, kožedělná, textilní, oděvní a potravinářská. Časový rozsah práce je vymezen dochováním pramenů cechovní provenience k jednotlivým řemeslům, uloženým ve Státním okresním archivu v Teplicích v rámci fondů jednotlivých cechů, horní hranici představuje rok 1859, kdy došlo ke zrušení cechovní organizace a vzniku živnostenských společenstev. Vlastní prameny cechovní provenience jsou z hlediska své výpovědné hodnoty do určité míry limitující, neposkytují a s ohledem na

svou strukturu a rozsah dochování ani nemohou přinést komplexní pohled na jednotlivá řemesla. Ten je možný rozšířit a prohloubit na základě studia pramenů ústřední povahy, vycházejících z činnosti centrálních úřadů a uložených v Národním archivu. Diplomantka si byla této skutečnosti plně vědoma a ve své práci tak využila písemnosti uložené v tamních fondech, ať již šlo o cirkuláře, vyhlášky, patenty, dále písemnosti nacházející se ve fondu českého zemského gubernia, či české dvorské kanceláře.

Práce je přehledně a logicky členěna do čtyř hlavních částí. Úvodem autorka představuje strukturu práce a její hlavní cíle, následuje část věnovaná rozboru pramenů a literatury vztahujících se k danému tématu. Ve třetí kapitole podává stručný přehled správního vývoje Krupky. Jádro práce pak představuje nejrozsáhlejší čtvrtá část, věnovaná jednotlivým skupinám cechovních řemesel, přičemž každá část má stejnou strukturu, umožňující vzájemné porovnání řemesel. Na úvod každé z těchto podkapitol přináší autorka zevrubný komentovaný přehled dochovaných pramenů cechovní provenience k jednotlivým řemeslům v rámci dané skupiny, v další části textu se zaměřuje otázky finančního charakteru spojené s fungováním cechů – jednotlivé typy poplatků vybírané v souvislosti se získáváním kvalifikace (od vstupu do cechu až po získání mistrovského práva), následuje podkapitola zaměřená na vlastní řemeslníky – jejich počty a původ. Na závěr každé skupiny řemesel je zařazena pasáž týkající se pramenů necechovní povahy a jejich výpovědní hodnoty a dílčí shrnutí dosažených poznatků pro danou skupinu řemesel. Text provázejí ilustrativní mapky a tabulky a přílohy přehledně dokumentující výsledky autorčina bádání.

Výsledkem je kvalitní práce založená na solidní znalosti literatury, velmi dobré orientaci v pramenech a především na důkladném a kvalifikovaném pramenném výzkumu. Přes veškerou pečlivost však autorčině pozornosti uniklo několik drobností – vhodné by bylo zařazení soupisu příloh, v poznámkovém aparátu (s. 10) je u všech fondů NA uvedena současně SM, fond českého gubernia není uveden v soupisu pramenů.

Závěr: práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako výbornou.

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.
vedoucí práce

V Praze dne 8. června 2015